

PASTORALNE SMJERNICE O INTERNO RASELJENIM OSOBAAMA

MIGRANTS
REFUGEES

MIGRANTS & REFUGEES SECTION
INTEGRAL HUMAN DEVELOPMENT
PALAZZO SAN CALISTO
00120 VATICAN CITY

*“Ako tvoj brat zapadne u škripac
i ne mogne održavati svoje
odnose s tobom, primi ga;
i neka s tobom živi
kao stranac ili gost.”*

(Lev 25,35)

KAKO KORISTITI OVAJ DOKUMENT

Odjel za migrante i izbjeglice nada se da će lokalnim crkvama i katoličkim organizacijama ove Smjernice biti korisne u rješavanju problema interno raseljenih osoba i konkretnih potreba njihovih braće i sestara. Pri ocjenjivanju programa ili planiranju novih, pri podizanju svijesti ili zagovaranja, slobodno se usredotočite na odgovore utemeljene u ovim Smjericama koji se čine posebno relevantnima u vašem području, i dodajte druge utemeljene na Socijalnom nauku Crkve.

Točnije, Odjel za migrante i izbjeglice sugerira sljedeće:

1. Koristiti ove Smjernice u informativnim kampanjama i kampanjama za podizanje svijesti, te u usmjeravanju lokalnih napora za prihvatanje, zaštitu, promoviranje i integraciju raseljenih osoba.
2. Podijeliti ovu knjižicu i dokumente koje citira s katoličkim nevladinim organizacijama i skupinama civilnog društva u vašoj zemlji – posebno onima koji brinu za interno raseljene osobe i druge ranjive ljude u pokretu – pozivajući ih da se pridruže zajedničkoj akciji i zagovaranju.
3. Identificirati državne službenike u vašoj zemlji koji su odgovorni za interno raseljene osobe i stupiti u dijalog s njima na temelju ovih smjernica.

Odjel za migrante i izbjeglice želi prikupiti iskustva interno raseljenih osoba i onih koji su uključeni u njihovu pratnju. Namjera je dati posebnu vidljivost pozitivnim iskustvima, plodnim inicijativama i dobrim praksama. Odjel za migracije i izbjeglice također je zainteresiran za primanje povratnih informacija o tome kako ove Smjernice su prihvaćene pastoralno, ekumenski i međureligijski; od strane civilnog društva; i kako vlada reagira na njih. Molimo pošaljite takve vijesti na info@migrants-refugees.va.

Da biste pristupili datotekama ove knjižice ili njenim dokumentima, ili radi ažuriranja i razmišljanja, posjetite web stranicu Odjela za migrante i izbjeglice: migrants-refugees.va.

U ime svih interno raseljenih osoba i onih koji ih velikodušno i nesebično prate, neka Bog blagoslovi svaki napor pomirenja i svako djelo milosrđa za „okupljanje izopćenika Izraela; raspršene iz Judeje [...] s četiri kraja zemlje“ (Izaija 11,12).

PASTORALNE SMJERNICE O INTERNO RASELJENIM OSOBAMA

ODJEL ZA MIGRANTE I IZBJEGLICE
DIKASTERIJA ZA PROMICANJE CJELOVITOG LJUDSKOG
RAZVOJA

122 Odgovarajući na izazove koje donosi interno raseljavanje, Katolička crkva pozvana je pružiti pastoralnu skrb i interno raseljenim osobama i zajednicama domaćina te raditi na pomirenju i održivom razvoju unutar zemalja.

Cilj ovih intervencija Crkve je ponuditi priliku da izbjeglice, interno raseljene osobe i žrtve trgovanja ljudima dođu do svojega ljudskog dostojanstva radeći produktivno i pretpostavljajući prava i dužnosti zemlje domaćina i nikada ne zaboravivši njegovati vlastiti duhovni život.⁷⁴

ZAKLJUČAK

120 U svojoj poruci za 105. Svjetski dan migranata i izbjeglice, papa Franjo izjavio je:

Naš odgovor na izazove koje postavljaju suvremene migracije može se sažeti u četiri glagola: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ipak, ove riječi ne odnose se samo na migrante i izbjeglice. One opisuju misiju Crkve za sve one koji žive u egzistencijalnim periferijama, koje treba prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati.⁷²

121 Ovim nas riječima Sveti Otac podsjeća da prihvat, zaštita, promicanje i integriranje ranjivih ljudi u pokretu, uključujući one koji su u internom raseljavanju, doprinose i pomažu svima nama izgraditi pravednije i sveobuhvatnije društvo u kojem se promiče cjeloviti ljudski razvoj svih njegovih članova.

U ovom trenutku u ljudskoj povijesti, obilježenom velikim migracijskim kretanjima, identitet nije sporedan problem. Oni koji migriraju prisiljeni su na neke promijene svojih najosebujnijih karakteristika i, svidalo im se ili ne, čak su i oni koji ih dočekuju također prisiljeni na promjene. Kako možemo doživjeti promjene ne kao prepreku istinskom razvoju, već kao mogućnost za istinski ljudski, društveni i duhovni rast, rast koji poštuje i promiče one vrijednosti koje nas čine još humanijima i pomažu nam da živimo uravnotežen odnos s Bogom, drugima i stvorenjima?⁷³

⁷² Franjo, Poruka za 105. Svjetski dan migranata i izbjeglica, Vatikan 2019.

⁷³ Franjo, Poruka za 102. Svjetski dan migranata i izbjeglica, Vatikan 2015.

SADRŽAJ

PREDSLOVLJE	5
UČESTALOST I POSTUPANJE S INTERNO RASELJENIM OSOBAMA	6
PASTORALNA USMERENOST NA INTERNO RASELJENE LJUDE	7
SKRAĆENICE	9
UVOD	10
PRIMITI	13
NEVIDLJIVOST INTERNO RASELJENIH OSOBA	13
NEDOSTATNOST PODATAKA I PRIZNANJA	
INTERNO RASELJENIH OSOBA	15
NESIGURNOST ZAJEDNICA DOMAĆINA	15
ODGOVORNOST INSTITUCIJA	17
HITNI ODGOVORI, TRAJNA RJEŠENJA I SITUACIJE	
PRODULJENE RASELJENOSTI	18
ZAŠTITITI	20
MEĐUNARODNA ZAŠTITA INTERNO RASELJENIH OSOBA	20
POSEBNA PAŽNJA PREMA OSOBAMA U	
SITUACIJAMA RANJIVOSTI	21
INTERNO RASELJENE OSOBE KAO ŽRTVE	
TRGOVANJA LJUDIMA	24
INTERNO RASELJENE OSOBE U URBANIM PODRUČJIMA	25
INTERNO RASELJENE OSOBE U KAMPOVIMA	25
ZAŠTITA HUMANITARNIH DJELATNIKA	27
NERIJEŠENI ETNIČKI SUKOBI	27
PROMICATI	29
PREMA EKONOMSKOJ UKLJUČENOSTI	29
POTREBA ZA OSOBNOM IDENTIFIKACIJOM (ID)	31
ISPRAVNO I TRANSPARENTNO UPRAVLJANJE	31
FINANCIRANJE LOKALNIH CRKAVA	32
POTREBA ZA DUHOVNIM RASTOM	33
SUDJELOVANJE INTERNO RASELJENIH OSOBA	34

INTEGRIRATI	36
PROMOCIJA TRAJNIJIH RJEŠENJA	36
INTEGRACIJA IZMEĐU DOMAĆIH ZAJEDNICA I INTERNO RASELJENIH OSOBA	37
DUHOVNA SKRB ZA INTERNO RASELJENE KATOLIKE	39
POVRATAK I REINTEGRACIJA	40
VAŽNOST SURADNJE	41
ZAJEDNIČKI RAD I KOORDINACIJA MEĐU KATOLIČKIM AKTERIMA	41
EKUMENSKA I MEĐUVJERSKA SURADNJA	42
SURADNJA S OSTALIM AKTERIMA	44
ZAKLJUČAK	46
KAKO KORISTITI OVAJ DOKUMENT	48

Važno je provoditi uvijek učinkovitu i prodornu suradnju, koja se temelji ne samo na razmjeni informacija, već i na umrežavanju sposobnih za pravovremenu i specifičnu intervenciju.⁷⁰

119 Podržati napore međunarodne zajednice za poticanje multilateralnih dijaloga usmjerenih na jačanje prepoznavanja i zaštite interno raseljenih osoba, uvijek podržavajući načela socijalne doktrine Crkve.

Stoga je neophodno da države imaju potporu multilateralnog sustava, kojeg danas treba ojačati i reformirati, da prati ono što bi Crkva definirala kao „znakove vremena“ i da se učinkovito i adekvatno suoče sa izazovima našeg vremena.⁷¹

⁷⁰ Franjo, Poruka za 103. Svjetski dan migranata i izbjeglica, Vatikan 2016.

⁷¹ P. Parolin Intervencija na Drugoj konferenciji Sveta Stolica - - Meksička konferencija o međunarodnim migracijama, Vatikan 2018.

Današnja društva [...] od katolika zahtijevaju uvjerenu spremnost za istinski međureligijski dijalog. U tu svrhu i obični katolički vjernici i pastoralni radnici u lokalnim Crkvama trebali bi dobiti solidnu formaciju i informacije o drugim religijama [...]. Mjesne crkve pobrinut će se da takvu formaciju uključe u obrazovne programe svojih sjemeništa, škola i župa.⁶⁸

SURADNJA S OSTALIM AKTERIMA

115 Suradnja s vladinim institucijama, međunarodnim organizacijama, grupama civilnog društva, poslovnim sektorom i medijima prilika je za pružanje boljih usluga interno raseljenim osobama i doprinos poboljšanju njihovog života.

Da bi potaknula suradnju s drugim akterima, Katolička je crkva pozvana:

116 Pomoći vladama i međunarodnim organizacijama u identifikiranju ključnih lokalnih interesnih grupa i vođa zajednice za razvoj i provedbu programa koji se odnose na interno raseljene osobe.

Da bi suradnja i koordinacija bile učinkovite, također moraju uključivati civilno društvo, vjerske organizacije i vjerske vođe, kao i poslovni sektor i medije.⁶⁹

117 Kad je poželjno, uspostaviti institucionalnu suradnju s međunarodnim organizacijama i institucijama s ciljem razvijanja i provođenja djelotvornih odgovora na hitne humanitarne situacije koje uključuju masovna raseljavanja ljudi.

118 Potaknuti vladine institucije i međunarodne organizacije da dijele svoje podatke i informacije o interno raseljenim osobama s ostalim akterima. Uzajamna razmjena znanja i informacija ključna je za pružanje djelotvornog odgovora.

⁶⁸ EMCC, 69.

⁶⁹ POHT, 39.

PREDSLOVLJE

U novogodišnjem obraćanju diplomatskom zboru pri Svetoj stolici, papa Franjo izričito navodi hitne potrebe interno raseljenih osoba, i njegov sućutni obzir služi kao izvrstan uvod u nove *Pastoralne smjernice o interno raseljenim osobama*. Gdje god je intenzivno i dugotrajno nasilje,

postoji potreba da se ohrabre inicijative za njegovanje bratstva između svih lokalnih kulturnih, etničkih i religioznih skupina...1. Situacije konflikta i humanitarnih kriza, još pojačane klimatskim promjenama, povećavaju broj raseljenih osoba i pogađaju ljude koji ionako žive u stanju teškog siromaštva. Mnogim državama koje doživljavaju takve situacije nedostaju odgovarajuće strukture koje bi zadovoljile potrebe raseljenih.

U tom pogledu, htio bih istaknuti da, nažalost, još ne postoji dosljedan međunarodni odgovor na fenomen interno raseljenih ljudi. To je ponajviše zbog nedostatka međunarodno prihvaćene definicije, budući da se taj fenomen događa unutar državnih granica. Posljedica toga je interno raseljene osobe ne primaju uvijek zaštitu koju zaslužuju, te ovise o praksama i sposobnostima reagiranja država u kojima se nalaze.¹

Uistinu su radi osmišljavanja konkretnih planova i projekata, pastoralnih programa koje se bave cijelom osobom i svim uključenim ljudima, u vaše ruke stavljene ove pastoralne smjernice o interno raseljenim ljudima. S ohrabrenjem i blagoslovom pape Franje i zahvalni na suradnji mnogim partnerima Odjela za migrante i izbjeglice, sjećamo se utješnih i obećavajućih riječi proroka Izaije:

¹ Franjo. Obraćanje diplomatskom zboru pri Svetoj stolici. 9.1.2020.

Ne boj se, jer ja sam s tobom. S istoka ću ti dovest' potomstvo i sabrat ću te sa zapada. Reći ću sjeveru: 'Daj mi ga!' a jugu: 'Ne zadržavaj ga!' Sinove mi dovedi izdaleka, i kćeri moje s kraja zemlje, sve koji se mojim zovu imenom, i koje sam na svoju slavu stvorio, koje sam sazdao i načinio. (Iz 43, 5-7)

UČESTALOST I POSTUPANJE S INTERNO RASELJENIM OSOBAMA

Papa Franjo daje ogromnu važnost stradanju milijuna zaboravljenih muškaraca, žena i djece koji su primorani migrirati unutar vlastite države i koje nazivamo „interno raseljenim osobama“ (eng. internally displaced people – IDP).

Unutarnje raseljavanje se odvija u brojnim različitim kontekstima. Glavni okidači uključuju oružane konflikte, situacije uopćenog nasilja, kršenje ljudskih prava, iznenadne katastrofe kao i katastrofe koje se razvijaju polako. Razvojna ulaganja, kao što su veliki infrastrukturni ili urbani projekti obnove, također mogu prouzročiti raseljavanje velikih razmjera. Sve veći broj interno raseljenih osoba živi u situaciji produžene raseljenosti ili se suočava s rizikom kronične raseljenosti.

Usmjerena pozornost međunarodne zajednice na prisilne migracije preko međunarodnih granica je ponekad odvušla pozornost s onih koji su prisilno raseljeni unutar vlastite države, povećavajući ranjivost interno raseljenih i njihovu potrebu za zaštitom ljudskih prava i humanitarnom pomoći. Velik broj interno raseljenih osoba se često nalazi u očajnim situacijama usred sukoba ili na udaljenim i nedostupnim područjima, odsječeni od potpore i hitne pomoći. Ljudi u situacijama produžene raseljenosti mogu biti prisiljeni živjeti godinama, čak i desetljećima, daleko od svojih domova, bez pristupa obrazovanju, imovini, zaposlenju i potpori koja im je nužna za održivu egzistenciju i nadu u vlastitu budućnost.

Iako su oni često raseljeni na isti način i iz istih razloga kao izbjeglice, interno raseljene osobe nisu uključene u međunarodni sustav zaštite, inače omogućen međunarodnim izbjegličkim pravom. Doista, sve dok ne prijeđu međunarodno priznate granice u potrazi za sigurnošću i zaštitom,

spaja, čak i prije nego što se postigne njihovo potpuno zajedništvo. Ovo je apostolsko i misijsko jedinstvo [...]. Zahvaljujući ovom jedinstvu, možemo se zajedno približiti veličanstvenoj baštini ljudskog duha koja se očitovala u svim religijama.⁶⁵

112 Promicati aktivnu suradnju među vjerskim organizacijama u korištenju svih sredstava komunikacije, s ciljem pružanja čvrstih i pouzdanih informacija interno raseljenim osobama i ljudima zarobljenim u sukobima.

Suradnja između različitih kršćanskih crkava i različitih nekršćanskih religija u ovom dobrotvornom radu dovest će do novog napretka u potrazi i provedbi dubljeg jedinstva ljudske obitelji.⁶⁶

113 Poticati suradnju među vjerskim organizacijama u razmjeni informacija i zagovaranju usvajanja nacionalnih politika, zakona i programa usmjerenih na prihvatanje, zaštitu, promicanje i integraciju interno raseljenih osoba.

Zajedničko djelovanje i suradnja s različitim crkvama i crkvenim zajednicama, kao i zajednički naponi s onima koji ispovijedaju druge religije, mogli bi potaknuti pripremu sve hitnijih apela u korist izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba.⁶⁷

114 Potaknuti lokalne Crkve da formiraju svoje pastoralne radnike i vjernike za ekumenski i međureligijski dijalog kako bi mogle iskoristiti sve mogućnosti za takav dijalog koje nudi prisutnost interno raseljenih osoba drugih vjera.

⁶⁵ RH, 12.

⁶⁶ RCS, 34.

⁶⁷ WCR, 110.

Iako je Katolička crkva već poduzela neke važne korake u pravcu učinkovite koordinacije među vlastitim institucijama, postoji prostor za poboljšanje.⁶³

109 Ponuditi specijaliziranu obuku svim pastoralnim agentima i promicati razmjenu informacija i potporu između crkava porijekla i onih koji su domaćini interno raseljenih osoba.

Ova služba jasno zahtijeva odgovarajuću formaciju za sve one koji namjeravaju ili imaju mandat izvršavati ju. Stoga je nužno da od početka u sjemeništima 'duhovna, teološka, pravna i pastoralna formacija [...] budu usmjerene prema problemima koji se pojavljuju u pastoralu ljudi u pokretu'.⁶⁴

EKUMENSKA I MEĐUVJERSKA SURADNJA

110 Pogotovo tamo gdje je Crkva u manjini, pojačana ekumenska i međureligijska suradnja mogla bi pomoći katoličkim pastoralnim agentima da dođu do ugroženih interno raseljenih zajednica i u potpunosti izvrše svoju službu.

Za poticanje ekumenske i međureligijske suradnje, Katolička je crkva pozvana:

111 Poticati katoličke aktere na partnerstvo s drugim vjerskim organizacijama za provedbu programa koji se odnose na interno raseljene osobe, vodeći računa da misije i ciljevi partnerskih organizacija moraju biti podudarni s pozivom i doktrinom Katoličke crkve.

U ovom jedinstvu u misiji, o kojem načelno odlučuje sam Krist, svi kršćani moraju pronaći ono što ih već

⁶³ POHT, 40.

⁶⁴ WCR, 101.

ostaju građani pod pravnom nadležnošću vlastite države, sa istim pravima i jamstvima kao i bilo koji drugi građanin te određene države. Priznanje da država ima osnovnu obvezu zaštititi sve svoje građane u svim okolnostima, zajedno s priznanjem međunarodne zajednice suverenosti dotične države, rezultirala je, dosad, nedostatkom međunarodno pravno-obvezujućim načinom vladanja i definicijom interne raseljenosti. Iz tog razloga, prema međunarodnom pravu, osnovna odgovornost za zaštitu ljudskih prava i pružanje humanitarne pomoći ostaje na državnoj vlasti, čak i ako ta vlast nije uvijek voljna ili u mogućnosti ispuniti svoje obveze. U takvim slučajevima, međunarodni akteri bi mogli biti pozvani od međunarodne zajednice da podupru, radije nego da zamijene odgovornost države.

PASTORALNA USMERENOST NA INTERNO RASELJENE LJUDE

Cilj je *Pastoralnih smjernica o interno raseljenim osobama* pružiti prijedloge i smjernice za djelovanje utemeljeno na četiri glagola: primiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ti glagoli se već od ranije dovode u vezu s migrantima i izbjeglicama. Oni opisuju misiju Crkve prema svima koji žive u egzistencijalnim periferijama i stvarnim opasnostima, koji trebaju biti prihvaćeni, zaštićeni, promicani i integrirani.

Odjel za migrante i izbjeglice počeo je s radom 1. siječnja 2017. godine. Utemeljio ga je papa Franjo i trenutno djeluje pod njegovim vodstvom. Sa zadatkom sagledavanja migrantskih i izbjegličkih tema, misija mu je pomoći biskupima Katoličke crkve i svima koji služe osjetljivim osobama koje su u pokretu. Kako bi se sagledale potrebe interno raseljenih osoba, tijekom 2019. godine Odjel je održao dva savjetovanja s crkvenim predvodnicima, akademikima i iskusnim stručnjacima te partnerskim organizacijama koje rade u tom području. Sudionici su razmijenili iskustva i gledišta o bitnim aspektima fenomena interne raseljenosti. Iz tog su procesa proizašle ove *Pastoralne smjernice o interno raseljenim osobama*. Potvrđene su od Svetoga Oca i cilj im je usmjeravati rad Odjela i njegovih partnera.

Smjernice su namijenjene za upotrebu Katoličkim biskupijama, župama i religijskim kongregacijama, školama i sveučilištima, katolicima i drugim organizacijama civilnog društva, kao i svakom zainteresiranom po-

jedincu ili skupini. Osim implementacije u lokalne programe, Smjernice također predstavljaju ključne točke za homilije, edukaciju i medije. Ove pastoralne Smjernice su dostupne su na raznim jezicima i formatima na mrežnoj adresi: <https://migrants-refugees.va/poidp>. Odjel poziva sve da se snažno uključe u učenje, komunikaciju i djelovanje oko sprečavanja internog raseljavanja, dajući ovoj temi vidljivost, njegovanu refleksijom, molitvom i učenjima pape Franje.

Kard. Michael Czerny, SJ i p. Fabbio Baggio, CS

Podtajnici
Vatikan, 2020.

VAŽNOST SURADNJE

ZAJEDNIČKI RAD I KOORDINACIJA MEĐU KATOLIČKIM AKTERIMA

106 Crkveni akteri trebali bi surađivati i dijeliti iste ciljeve u odnosu na interno raseljene osobe. Nedostatak jedinstvenog cilja u zagovaranju i planiranju programa može negativno utjecati na učinkovitost programa. Uz bolju suradnju, lokalne bi Crkve imale koristi od povećanog pristupa znanju, resursima i financiranju.

Kako bi potaknula suradnju među pastoralnim akterima, Katolička je Crkva pozvana:

107 Promicati bolju koordinaciju napora svih katoličkih aktera na globalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini, izbjegavajući konkurenciju i prepoznajući primarnu odgovornost lokalnih biskupa, kako bi se poboljšala učinkovitost usluga koje se pružaju interno raseljenim osobama u svjetlu katoličkog socijalnog učenja.

Katoličke dobrotvorne organizacije u svakom bi trenutku trebale usko surađivati s lokalnom biskupijom / eparhijskom strukturom pod vodstvom dijecezanskog / eparhijskog biskupa.⁶²

108 Promicati uspostavljanje lokalnih, nacionalnih i međunarodnih katoličkih mreža s ciljem razmjene najboljih praksi, informacija i resursa, jačanja suradnje i koordiniranja zagovaranja u korist interno raseljenih osoba.

⁶² WCR, 102.

Zatim za bolju koordinaciju svih pastoralnih aktivnosti u korist imigranata, biskupske konferencije trebaju povjeriti posebnom Povjerenstvu imenovanje nacionalnog ravnatelja za animiranje odgovarajućih dijecezanskih povjerenstava.⁶⁰

POVRATAK I REINTEGRACIJA

103 Nije uvijek moguće da se interno raseljeni ljudi vrate kući, pa čak i kad je to moguće, mogu se suočiti s raznim izazovima, poput etničkog progona, nedostatkom pristupa alternativnim i održivim egzistencijama i nedostatkom mjera koje favoriziraju njihovu reintegraciju. Kad povratak nije dobrovoljan, proces reintegracije je teži.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

104 Zalagati se za sve dionike da razviju mjere i mehanizme za procjenu prikladnosti povratka za interno raseljene osobe. Takvu procjenu treba temeljito provesti prije nego što se interno raseljenim osobama ponudi mogućnost povratka.

105 Promovirati puno sudjelovanje interno raseljenih osoba u planiranju i upravljanju njihovim povratkom, zalažući se za njihov glas u vladinom planiranju. Povratak uvijek mora biti siguran i dobrovoljan, nikada protiv volje interno raseljenih osoba.

Odluka o povratku u zemlju porijekla ne smije se samo napraviti slobodno, nego također treba uzeti u obzir održivost takve repatrijacije.⁶¹

⁶⁰ EMCC, 70.

⁶¹ WCR, 42, fusnota 39

SKRAĆENICE

20AP: Odjel za migrante i izbjeglice. *20 Action Points for the Global Compacts*. Vatikan 2017.

EFP: Papinsko vijeće za međureligijski dijalog i Svjetski savez Crkava, *Education for Peace in a Multi-Religious World A Christian Perspective*, Geneva 2019.

EMCC: Papinsko vijeće za brigu o migrantima i putnicima, *Egra migrantes caritas Christi*, Vatikan 2004

IRL: Interno raseljeni ljudi (Internally Displaced People)

M&R: Odjel za migrante i izbjeglice Dikasterija za promociju Integralnog ljudskog razvoja

PCPM: Kongregacija za katolički odgoj, *Pastoral Care of People on the Move in the Formation of Future Priests*, Vatican City 1986.

POHT: Odjel za migrante i izbjeglice, *Pastoral Orientation on Human Trafficking*, Vatican City 2019.

POIDP: Odjel za migrante i izbjeglice, *Pastoral Orientations on Internally Displaced Persons*, Vatican City 2020.

PT: Ivan XXIII, *Enciklika Pacem in terram*, Vatikan 1963.

RCS: Papinsko vijeće "Cor Unum" and Papinsko vijeće za brigu o migrantima i putnicima, *Refugees: a Challenge to Solidarity*, Vatikan 1992.

RH: Ivan Pavao II, *Enciklika Redemptor hominis*, Vatikan 1979.

SRS: Ivan Pavao II, *Enciklika Sollicitudo rei socialis*, Vatikan 1987.

WCR: Papinsko vijeće "Cor Unum" and Papinsko vijeće za brigu o migrantima i putnicima, *Welcoming Christ in Refugees and Forcibly Displaced Persons*, Vatikan 2013.

UVOD

1 Krajem 2018. godine Centar za praćenje internog raseljavanja (Internal Displacement Monitoring Centre, IDMC) je izvijestio da je 41,3 milijuna ljudi interno raseljeno diljem svijeta¹, što je najveći zabilježen broj u povijesti. Crkva prihvaća definiciju interno raseljenih ljudi dana od Ujedinjenih naroda u *Guiding Principles on Internal Displacement* (1998): „osobe ili grupe osoba koje su bile natjerane ili primorane pobjeći iz svojih domova ili napustiti svoje domove ili mjesta stalnog boravišta, posebno kao rezultat ili kako bi se izbjegao oružani sukob, situacije općeg nasilja, povrijede ljudskih prava ili prirodna ili čovjekom prouzročena katastrofa, ali koje nisu prešle međunarodno priznatu državnu granicu.”²

2 Treba dodati još jedan temeljni uzrok interne raseljenosti. Vladini akteri i akteri privatnih sektora, uključujući privatne paravojne skupine, ekstremističke grupe i multinacionalne kompanije znaju biti odgovorne za planirana ili proizvoljna preuzimanja određenih područja. Razlog su često infrastrukturni ili drugi građevinski projekti, ali također i rudarenje, intenzivna otimanja agrikulturnih dobara i zemljišta. Preuzimanja se mogu dogoditi bez valjanog konzultiranja i pravedne nadoknade pogođenim skupinama ili bez da im je pružena mogućnost preseljenja i obnove, što uzrokuje interno raseljavanje.

3 Zadnjih godina, međunarodna zajednica je prepoznala razmjer potreba interno raseljenih osoba te je učinila značajan napor kako bi odgovorila na te zahtjeve, uključujući Akcijski plan za razvitak prevencije, zaštite i rješenja za interno raseljene osobe.³ Mi prihvaćamo prioritete Akcijskog plana, posebice promociju sudjelovanja interno raseljenih

¹ Cf. Centar za praćenje internog raseljavanja, Global Report on Internal Displacement (GRID) 2019, Geneva, 2019, 48. Centar za praćenje internog raseljavanja (IDMC) je vodeći izvor informacija i analiza zbog godišnjeg izvješća GRID <https://www.internal-displacement.org>. IDMC je dio Norveškog vijeća za izbjeglice www.nrc.no

² UN Komisija za ljudska prava, *Guiding Principles on Internal Displacement*, New York 1998, Introduction, 2. Ova je definicija citirana u WCR, 50.

³ Cf. A Plan of Action for Advancing Prevention, Protection and Solutions for Internally Displaced People 2018-2020, <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/IDPersons/GP2oPlanOfAction.pdf>

DUHOVNA SKRB ZA INTERNO RASELJENE KATOLIKE

99 Suočeni s etničkim, kulturnim, jezičnim i ritualnim razlikama interno raseljenih osoba i njihovim posebnim ranjivostima, lokalne Crkve često se bore razviti mehanizme usmjerene za učinkovito uključivanje raseljenih katolika u mjesne župe.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

100 Osigurati raseljenim katolicima, posebno tijekom njihovog početnog naseljavanja, duhovnu skrb koja poštuje njihove tradicije, običaje i obrede. Nadalje, uključivanje samih interno raseljenih osoba u pružanje pastoralne skrbi moglo bi biti posebno učinkovite za te zajednice.

Kad su skupine imigranata posebno brojne i homogene, treba ih se poticati da održavaju svoje specifične katoličke tradicije. Posebno se stoga mora nastojati osigurati organizirana vjerska pomoć po svećeniku, vezana uz jezik, kulturu i obred migranta.⁵⁸

101 Podržati lokalne crkve u razvoju programa usmjerenih na uključivanje raseljenih katolika u mjesne župe, pružajući im teološka razmišljanja, ljudske i financijske resurse i pastoralne orijentacije i materijale.

Također je važno raditi na međusobnom znanju, koristeći sve mogućnosti koje nudi običan pastoralni rad, također za uključivanje imigranata u život župe.⁵⁹

102 Potaknuti biskupske konferencije da povjere koordinaciju službe za interno raseljene osobe biskupskoj komisiji na čelu s delegatom po izboru biskupa.

⁵⁸ EMCC, 50

⁵⁹ EMCC, 50

96 Pružiti interno raseljenim zajednicama i zajednicama domaćinima smjernice i podršku kako bi se promovirala autentična integracija međusobnom interakcijom i izbjegavanjem getoizacije interno raseljene zajednice.

[Jedna od] glavnih zadaća pastoralnog djelatnika među imigrantima lje ...] usmjeravanje na putu do autentične integracije, izbjegavanje kulturnog geta.⁵⁵

97 Osigurati interno raseljenim osobama obrazovanje o primjerenom ponašanju i poštivanju lokalnih norma i građanskih zakona te otvorenost prema zajednici domaćina.

Pastoralni djelatnici s kompetencijom u kulturnom posredovanju [...] pozvani su da pomognu premostiti legitime zahtjeve reda, zakonitosti i socijalne sigurnosti s kršćanskim pozivom da druge dočekaju s praktičnim izrazima ljubavi.⁵⁶

98 Razviti programe usmjerene posebno na izgradnju kapaciteta, kako domaćih zajednica, tako i interno raseljenih ljudi, za prepoznavanje i vrednovanje bogatstva drugih te poticanje pozitivne i kvalitetne interakcije između dvije skupine.

Prihvatanje migranata i izbjeglica prilika je za novo razumijevanje i širenje vidika, kako od strane prihvaćenih, koji su odgovorni za poštivanje vrijednosti, tradicije i zakona zajednice koja ih prima, tako i od strane potonjih, koji su pozvani priznati blagotvoran doprinos koji svaki imigrant može dati cijeloj zajednici.⁵⁷

osoba u odlukama koje ih pogađaju, nacionalne zakone i politike za zaštitu interno raseljenih ljudi, prikupljanje podataka i rigorozne analize interne raseljenosti, kao i sagledavanje problema dugoročne raseljenosti.

4 Katolička Crkva također prepoznaje i cijeni napore međunarodne zajednice u izgradnji pravnog okvira za zaštitu interno raseljenih osoba, kao i zalaganje mnogih aktera civilnog društva te njihov odgovor na internu raseljenost. Međutim, oni ne mogu biti nadomjestak za prvotnu ulogu nacionalnih vlada i lokalnih vlasti.

5 Učiteljstvo Katoličke crkve je već razmotrilo stradanja interno raseljenih osoba, zajedno s ostalim kategorijama migranata, te je proizvela refleksije i naputke o pastoralnoj skrbi za interno raseljene osobe. *Pastoralne smjernice o interno raseljenim osobama* bave se isključivo interno raseljenim osobama, s naglaskom na neke nove izazove proizašle iz trenutnih globalnih kretanja i predlažući primjerene pastoralne odgovore. Glavna uloga ovih smjernica je pružiti niz ključnih razmatranja koja bi mogla biti korisna biskupskoj konferenciji, lokalnoj crkvi, religijskim kongregacijama, katoličkim udrugama i svim katoličkim vjernicima u pastoralnom planiranju i razvoju programa za efektivnu podršku interno raseljenim osobama.

6 Ove Pastoralne smjernice su utemeljene na refleksijama Crkve, crkvenom učenju i na dugogodišnjem praktičnom iskustvu odgovaranja na potrebe interno raseljenih osoba, kako u prošlosti, tako i u sadašnjosti. Većina navoda učiteljstva spomenutih u ovom dokumentu odnose se izravno na interno raseljene osobe; ostali se originalno bave drugim kategorijama migranata, ali se mogu primijeniti i na interno raseljene ljude. Ove Pastoralne smjernice nadahnute su također i dugogodišnjim praktičnim iskustvom mnogih katoličkih organizacija koje rade u ovom području, kao i iz razmatranja predstavnika Biskupske konferencije. Iako su potvrđene od Svetog Oca, ove Smjernice ne iscrpljuju sveukupno Crkveno učenje o internom raseljavanju.

7 Ove Smjernice razmatraju niz izazova s kojima se interno raseljene osobe danas suočavaju. Svaki je praćen popisom koji poziva Katoličku crkvu na specifičnu akciju kao odgovor. Izazove i pozive na odgovor papa Franjo kategorizira kroz četiri glagola, imajući na umu migrante; primiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ta su četiri glagola služila kao putokaz u pastoralnom planiranju za migrante i izbjeglice diljem svijeta, dok se ovim dokumentom proširuje Papina pastoralnu zabrinutost na interno raselje-

⁵⁵ EMCC, 78.

⁵⁶ EMCC, 42.

⁵⁷ 20AP, IV.

ne osobe. Ovaj dokument također sadrži odjeljak posvećen suradnji i timskom radu, koji su temelji uspješnih projekata i koji su ključni za učinkovito i djelotvorno pružanje usluga interno raseljenim osobama.

8 U ovom dokumentu izraz „Katolička crkva“ znači i uključuje službeno crkveno vodstvo, biskupe i biskupsku konferenciju, svećenike, časne sestre i braću, službenike i vodstvo organizacija te svakog člana Katoličke crkve.

9 Katolička crkva također gaji majčinsku brigu za sve one koji su raseljeni zbog klimatskih promjena i katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama. Međutim, ova specifična situacija ranjivosti nije bila zasebno uzeta u obzir u ovim Smjernicama, budući da Odjel za migrante i izbjeglice planira uskoro izdati zaseban dokument u kojemu će se tome posebno posvetiti.

10 Ove Smjernice razmatraju samo kratkoročne i dugoročne odgovore na izazove internog raseljavanja koje se već dogodilo. Ne razmatraju se akcije koje bi Katolička crkva trebala poduzeti kako bi se spriječilo da uopće dođe do internog raseljavanja. To znači da se ovaj dokument neće baviti temeljnim razlozima ili pokretačima interne raseljenosti. Međutim, Crkva prepoznaje i ponavlja pravo na život, slobodu i sigurnost osoba u njihovoj zemlji podrijetla. Svi bi ljudi, bez obzira na migrantski status, trebali imati mogućnost ostati u vlastitom domu, u miru i sigurnosti, bez prijetnje da budu nasilno raseljeni.

za postkonfliktne situacije, dopuštajući tako izbjeglicama i interno raseljenim osobama vratiti se dostojanstveno kući i započeti normalan život iznova, zajedno sa cjelokupnom populacijom.⁵³

93 Zagovarati da vlade potiču lokalnu integraciju interno raseljenih osoba uključivanjem u dugoročni nacionalni i lokalni razvoj planova i mreže socijalne sigurnosti.

Države domaćini, umjesto da pružaju samo hitne reakcije i osnovne usluge, trebaju osigurati strukture koje omogućavaju onima koji ostaju da se dugoročno razvijaju kao ljudska bića i pridonose razvoju zemlje domaćina.⁵⁴

94 Povezati se s ostalim sudionicima u naprednom planiranju za raseljavanja velikih razmjera, posebno u zemljama u kojima se čini da je to konkretna vjerojatnost. Takvi planovi, temeljeni na lekcijama naučenim iz prošlosti, trebali bi uključivati dodjelu sredstava za izgradnju infrastrukture te razvijanje odgovarajućih kapaciteta i programa.

INTEGRACIJA IZMEĐU DOMAĆIH ZAJEDNICA I INTERNO RASELJENIH OSOBA

95 Interno raseljene osobe i zajednice domaćini često se teško integriraju. Integraciju ometaju razni čimbenici, uključujući nedostatak potpore programa za smještaj zajednica, marginalizacija raseljenih u kampovima ili u siromašne četvrti, te slab angažman obje skupine u integracijskim procesima.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

⁵³ WCR, 80.

⁵⁴ 20AP, III

INTEGRIRATI

PROMOCIJA TRAJNIJIH RJEŠENJA

89 Kada se radi o internom raseljavanju, vladi i drugim institucijama u potrazi za trajnim rješenjima često nedostaje dugoročna vizija, te se rijetko bave planiranjem dugotrajne potpore interno raseljenim osobama.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

90 Zagovarati sve uključene agencije da rade na trajnosti rješenja za interno raseljavanje, osiguravajući da kampovi za nuždu ne postaju stalni aranžman za život interno raseljenih osoba. Kampovi su privremeno rješenje i nisu zamjena za odgovarajuće stanovanje (kućanstvo).

Kampovi moraju ostati ono što su trebali biti: hitno i zato samo privremeno rješenje.⁵²

91 Promicati uspostavu stalnih zastupnika, uz sudjelovanje vlade, interno raseljenih ljudi, humanitarnih i razvojnih partnera, donatora, organizacija civilnog društva i privatnog sektora, usmjerenih na predviđanje trajnih rješenja za različite situacije unutarnjeg raseljavanja. Svi sudionici moraju zajednički razvijati dugoročne programe.

92 Zagovarati da vlade i drugi donatori dodijele sredstva za ulaganje u obnovu stanovanja i infrastrukture u mjesta porijekla interno raseljenih ljudi, kako bi bio moguć siguran i dobrovoljan povratak.

To svakako zahtijeva uključenost međunarodne zajednice u adekvatnoj i dugoročnoj financijskoj obvezi

PRIMITI

NEVIDLJIVOST INTERNO RASELJENIH OSOBA

11 Pojava unutarnjeg raseljavanja vrlo je složena i nije se lako s njome suočiti. Zbog teškoća s kojima se međunarodna zajednica suočava prilikom intervencije, kao i zbog nezainteresiranosti medija i širega društva, interno raseljene osobe su povremeno bile „zaboravljene“, čime se povećala njihova ranjivost te njihove potrebe nisu u dostatnoj mjeri prepoznate ili zadovoljene. Specifičnost izazova s kojima se interno raseljene osobe u svakoj zemlji suočavaju, kao i mnogobrojni razlozi za njihovo kretanje, povećavaju složenost razumijevanja njihove situacije.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Crkva je pozvana:

12 Poticati medije, šire društvo i vlasti na povećanje svijesti o poteškoćama s kojima se suočavaju interno raseljene osobe.

Stoga svatko od nas mora imati hrabrosti kako bismo, umjesto skretanja pogleda s izbjeglica i prisilno raseljenih osoba, dopustili da njihova lica prodru u naše srce te im izrazili dobrodošlicu u naš svijet. Ako bismo imali sluha za njihove nade i očajavanja, shvatit ćemo kako se osjećaju.⁴

13 Kako su 1992. godine izjavili Papinsko vijeće „Cor Unum“ i Papinsko vijeće za pastoral selilaca i putnika, iz humanitarnih razloga raseljene osobe treba smatrati izbjeglicama na isti način kao i one kojima je taj status službeno priznat Konvencijom o izbjeglicama iz 1951. godine, zato što su žrtve iste vrste nasilja.⁵

⁴ WCR, 120

⁵ RCS, 4

14 Poticati mjesne Crkve, suočene s izazovom pojave internog raseljavanja, da poboljšaju svoje znanje i kompetencije o interno raseljenim osobama, te im staviti na raspolaganje svo raspoloživo oruđe i sredstva. Bilo bi izuzetno djelotvorno zauzimanje katoličkih sveučilišta i studijskih centara u takvom pothvatu. Mjesne Crkve s više znanja i kompetencija treba poticati da stečene kompetencije podijele s manje iskusnim biskupskim konferencijama.

Biskupske će konferencije također fakultetima katoličkih sveučilišta na svojem teritoriju povjeriti zadatak temeljitijega proučavanja različitih vidika migracija u korist konkretne pastoralne skrbi za migrante.⁶

15 Promicati i ponuditi sredstva za pokretanje zajedničkih programa obuke za agencije za provođenje zakona, aktere civilnog društva, zajednice zasnovane na vjeri, kao i vladine institucije angažirane u pomoći i zaštiti interno raseljenih osoba, kako bi se potaknuo multidisciplinarni pristup fenomenu i razmjena informacija.

16 Poticati organizaciju i provedbu edukacijskih modula o internom raseljavanju i njegovim temeljnim uzrocima u dijecezanskim sjemeništima, redovničkim kućama za formaciju, programima za pastoralne djelatnike na biskupijskoj i župnoj razini, kao i u katoličkim školama.

Prilagodбом vlastitog nastavnog plana i metoda, sjemeništa i visokoškolske ustanove će svojim studentima omogućiti da se upoznaju s raznim vrstama emigracije [...], razlozima zbog kojih se ljudi kreću, posljedicama takve mobilnosti, osnovnim crtama adekvatne pastoralne skrbi na tom području te papinskim dokumentima o toj temi, kao i onima mjesnih Crkvi.⁷

17 Poticati pastoralne djelatnike, posebice župnike, da promiču pozitivan pogled na interno raseljene osobe u svojim zajednicama, kako

88 Uključiti interno raseljene osobe u procese donošenja odluka koji utječu na njihovu ekonomsku i socijalnu dobrobit, te poticati institucije i nevladine organizacije za promicanje uključenosti.

Stanovnike također treba zaštititi od različitih oblika moralnog i fizičkog nasilja. Oni moraju imati mogućnost sudjelovanja u odlukama koje utječu njihov svakodnevni život.⁵¹

⁶ EMCC, 71

⁷ PCPM, Dodatak, 3.

⁵¹ RCS, 15.

84 Potaknuti lokalne biskupe da usvoje određene pastoralne strukture i programe koji se bave materijalnim i duhovnim potrebama interno raseljenih osoba i dodijeliti odgovarajuće financijske i ljudske resurse za njihovo funkcioniranje.

Postavka za pastoralno djelovanje prije svega je župa, koja tako može živjeti na nov i svjež način njezin drevni poziv - biti 'kuća u kojoj se gost osjeća lagodno. 'Ako je potrebno, mogu se postaviti osobne župe ili' misiones cum cura animarum '[...] kako bi se bolje mogli nositi s pastoralnim potrebama prisilno raseljenih osoba.⁴⁹

85 Podržati katoličke škole u pogođenim područjima u pružanju stipendija i upisu interno raseljenih osoba, čak i ako su druge vjere, kako bi promicali njihovo pravo na obrazovanje, bez ugrožavanja religijskih utemeljenja katoličkih škola.

Katoličke se škole ne smiju odreći vlastitih karakteristika i kršćanski orijentiranih obrazovnih programa kada prihvate djecu imigranata druge vjere.⁵⁰

SUDJELOVANJE INTERNO RASELJENIH OSOBA

86 Interno raseljene osobe su rijetko uključene u razvoj i provedbu programa koji odgovaraju njihovim potrebama.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

87 Posavjetovati se s raseljenim zajednicama prije nego što se založi za njihovu identifikaciju kao interno raseljenih, jer možda ne žele da se prema njima postupa tako.

⁴⁹ WCR, 91

⁵⁰ EMCC, 62.

bi mogle odgovoriti na kršćanski poziv na gostoljubivost prema osobama koje kucaju na njihova vrata, prepoznajući u njima Božju prisutnost.

Gostoljubivost proizlazi iz truda da budemo vjerni Bogu, da slušamo Njegov glas u Svetom pismu i prepoznamo Ga u ljudima oko nas.⁸

NEDOSTATNOST PODATAKA I PRIZNANJA INTERNO RASELJENIH OSOBA

18 Države ne prikupljaju uvijek podatke o internom raseljavanju te ponekad formalno ne priznaju status interno raseljenim osobama, ponekad čak i na štetu njihove zaštite i uključivanja u posebne programe za interno raseljene osobe.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

19 Međunarodne organizacije i nacionalne vlade poticati na prikupljanje podataka o internom raseljavanju u svakoj zemlji.

20 Promicati povećanje kapaciteta i kompetencija na institucionalnoj razini, u svrhu formalne identifikacije i prepoznavanja interno raseljenih osoba.

21 Učiniti dostupnima katoličku infrastrukturu i znanje kako bi se poboljšali prikupljanje i dijeljenje podataka o internom raseljavanju.

NESIGURNOST ZAJEDNICA DOMAĆINA

22 Zajednice koje primaju interno raseljene osobe često su siromašne te i same žive u stanju nesigurnosti. Često nemaju sredstva

⁸ WCC, 83

i infrastrukturu koji su potrebni za prihvat velikog broja pridošlica.⁹ Zajednice domaćini rijetko imaju koristi od financijskih sredstava namijenjenih interno raseljenim osobama koje su primile, što dovodi do nejednakog postupanja i diskriminacije prema njima. Te smetnje lako mogu dovesti do nepotrebne napetosti.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

23 Među svim uključenim stranama promicati ujednačen i sveobuhvatan pristup pružanju humanitarne pomoći, kako bi svi programi, sredstva i infrastruktura namijenjena odgovoru na potrebe interno raseljenih osoba također uzela u obzir, uključila i činila dobro zajednicama domaćinima.

Poticati države donatore da usvoje politike prema kojima će se za dobrobit lokalnih obitelji suočenih sa sličnim ekonomskim i socijalnim teškoćama odvajati postotak izravne pomoći te im osigurati pristup programima i uslugama koji su namijenjeni izbjeglicama i migrantima.¹⁰

24 Promicati kulturu susreta unutar zajednica domaćina stvarajući prilike za osobni kontakt s interno raseljenim osobama, organizirajući volonterske grupe i stvarajući fond za pomoć svim ljudima u situacijama ranjivosti, kao i pružajući pastoralnu skrb interno raseljenim osobama i zajednicama domaćinima.

Zadatak [Crkve] poprima različite oblike: osobni kontakt; obrana prava pojedinaca i skupina; [...] organizacija volonterskih grupa i stvaranje fondova za hitne slučajeve; pastoralna skrb.¹¹

25 Poticati one koji pružaju pomoć interno raseljenim osobama na sličan doprinos lokalnom razvoju zajednica domaćina na području zdravstva, obrazovanja i socijalne skrbi.

⁹ Usp. WCR, 105

¹⁰ 20AP, 16b

¹¹ RCS, 26

81 Poticati religijske kongregacije da dodijele misionare koji će surađivati u dijecezanskoj službi za interno raseljene ljude, kako bi mjesne Crkve mogle smanjiti troškove za osoblje i učiniti dostupnim njihovu imovinu i objekte koji bi inače ostali neiskorišteni.

Kada je ponuđena od onih koji su dobrovoljno odabrali živjeti u siromaštvu, čistoći i poslušnosti, ova solidarnost je ne samo podrška u njihovoj teškoj situaciji, već i svjedok vrijednosti koja može zapaliti nadu u tužnim situacijama.⁴⁷

POTREBA ZA DUHOVNIM RASTOM

82 Programi za interno raseljene osobe često su usredotočeni na materijalne potrebe i zanemaruju važnost vjerske i duhovne dimenzije za otpornost i osnaživanje interno raseljenih ljudi. Ova je dimenzija bitna za integralni ljudski razvoj koji bi trebao biti krajnji cilj svakog program koji se obraća raseljenima.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

83 Ohrabriti katolička i druga sveučilišta da promiču interdisciplinarna istraživanja internog raseljavanja i uključe probleme interno raseljenih osoba u svoje akademske programe, posvećujući posebnu pozornost religijskoj i duhovnoj dimenziji.

Katolička sveučilišta uvijek su nastojala uskladiti znanstvena s teološkim istraživanjima, stavljajući razum i vjeru u dijalog [...]. Također je važno uzeti u obzir reakcije – u načelu negativne, ponekad čak i diskriminatorne i ksenofobne – koje generira dolazak migranata u zemlje drevne kršćanske tradicije, kako bi se preporučili programi za obrazovanje savjesti.⁴⁸

⁴⁷ EMCC, 83.

⁴⁸ Franjo, Obraćanje članovima Međunarodne federacije katoličkih sveučilišta, Vatikan 2018.

77 Osuditi svaki slučaj korupcije od strane humanitarnih radnika, agencija, vlade i lokalne Crkve koja preusmjerava sredstva iz programa za interno raseljene ljude te inzistirati na jasnim međunarodnim računovodstvenim sustavima u upravljanjima fondovima pomoći.

Sjeme Kraljevstva bilo je posijano u ovim zemljama. Moramo ih prepoznati, brinuti se o njima i paziti ih, tako da ništa od dobra koje je Bog zasadio ne klone, plijeniti lažne interese koji siju korupciju i bogate se pljačkajući siromašne.⁴⁵

FINANCIRANJE LOKALNIH CRKAVA

78 Zbog ograničenih financijskih sredstava, mjesna Crkva često nije u mogućnosti izdvojiti dovoljno sredstava za potporu i pastoralnu skrb interno raseljene zajednice.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

79 Povećati sposobnost lokalnih crkava za prikupljanje sredstava kako bi se omogućio pristup financijskim resursima koji su dostupni i na međunarodnoj i na nacionalnoj razini organizacijama civilnog društva koje sudjeluju u pomaganju interno raseljenih osoba.

80 Promicati veću solidarnost među lokalnim Crkvama, tako da se financijski resursi pojedinih Crkava dijele s onima koji su suočeni s većim teretom pomaganja interno raseljenim osobama i zatražiti katoličke agencije za financiranje da daju prioritet potrebama crkava koje se bore kako bi pomogle raseljenima.

Također bi bilo primjereno za katolički financirane agencije, pojedince i grupe da se daje prioritet prijedlozima predloženim od katoličkih institucija prilikom odlučivanja koje će projekte podržati.⁴⁶

Poticati države donatore da osmisle pružanje pomoći na takav način da u nj uključuje razvoj medicinske, obrazovne i socijalne infrastrukture na području zajednica domaćina po njihovu dolasku.¹²

ODGOVORNOST INSTITUCIJA

26 Na institucionalnoj razini može biti nejasno tko je odgovoran za pružanje pomoći interno raseljenim osobama. Neophodna je podjela odgovornosti između nacionalne vlade i institucija lokalne vlasti. Zbunjenost i napetost između državnih agencija i drugih često urode neučinkovitim politikama i programima te neadekvatnom raspodjelom ili udvostručavanjem sredstava za skrb o interno raseljenim osobama.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

27 Podsjetiti nacionalne vlade na njihovu izravnu odgovornost za sve njihove građane, uključujući interno raseljene osobe. Među drugim obvezama, to uključuje zadovoljenje njihovih osnovnih potreba, obranu njihovih ljudskih prava i promicanje njihovoga dostojanstva.

Instrumenti međunarodnih ljudskih prava i Humanitarno pravo obvezuju države da jamče sigurnost i dobrobit svima koji su pod njihovom jurisdikcijom, u skladu s dostojanstvom ljudske osobe.¹³

28 Poticati i podupirati dijalog među institucijama lokalnih i državnih vlasti, kako bi se povećala usklađenost njihovih napora i učinkovitost njihovoga djelovanja u korist interno raseljenih osoba.

Učinkovita zaštita zahtijevat će ne samo veću dostupnost ljudskih i financijskih resursa nego i veću institucionalnu potporu i jasnije upravljanje.¹⁴

⁴⁵ Franjo, obraćanje biskupima Srednje Amerike u Panami, Vatikan 2019.

⁴⁶ WCR 104.

¹² 20AP, 16a

¹³ WCR, 51

¹⁴ WCR, 69

29 Aktivno surađivati na osposobljavanju lokalnih institucija kako bi, uz potporu nacionalne vlade, mogle razvijati programe i službe kojima će odgovoriti na potrebe interno raseljenih osoba, kao i najranjivijih članova zajednica domaćina.

30 Poticati sudjelovanje interno raseljenih osoba u svim postupcima odlučivanja koji se njih tiču te osposobiti vođe interno raseljenih osoba kako bi ih mogli zagovarati pred nacionalnim i lokalnim vlastima, u svrhu njihove cjelovite zaštite, inkluzije i uživanja njihovih građanskih prava.

I same izbjeglice li interno raseljene osobe] pozvane su udružiti se s volonterima, kako bi se izravnim sudjelovanjem u razlučivanju i izražavanjem njihovih potreba i težnji čuo i njihov glas.¹⁵

HITNI ODGOVORI, TRAJNA RJEŠENJA I SITUACIJE PRODULJENE RASELJENOSTI

31 Hitni odgovori na iznenadne situacije bez dugoročnog planiranja, poput kampova i improviziranog smještaja kojima nedostaje odgovarajući pristup uslugama, ponekad mogu postati trajni. To često stvara kulturu ovisnosti u zajednicama interno raseljenih osoba.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

32 Zalagati se za poštene i trajne alternative za interno raseljene osobe izvan kampova te savjetovanje sa zajednicama interno raseljenih osoba, kao i njihovo uključivanje u planiranju takvih rješenja.

Ukoliko je milosrđe u nama, onda je nemoguće šutjeti pred uznemirujućim slikama koje pokazuju dugi niz kampova za izbjeglice i interno raseljene osobe u cijelom svijetu.¹⁶

¹⁵ RCS, 29

¹⁶ WCR, 119

POTREBA ZA OSOBNOM IDENTIFIKACIJOM (ID)

73 U zemljama u razvoju djeca interno raseljenih osoba nisu uvijek registrirana po rođenju te kasnije možda neće imati nikakav oblik osobne identifikacije potrebne za ostvarivanje svojih građanskih prava i za izbjegavanje statusa osobe bez državljanstva.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

74 Postaviti mehanizme kako bi Crkva mogla izdavati dokumente, kao što su potvrde o krštenju ili potvrde o upisu u školu interno raseljenim kršćanima kojima nedostaju drugi oblici osobne identifikacije.

75 Nastojati kod vlada da osiguraju potpunu i ispravnu dokumentaciju svih rođenih na njihovom teritoriju, tako da nitko ne bude bez državljanstva ili lišen prava koja mu kao građaninu pripadaju. Organizacije humanitarnih i socijalnih službi povezane s crkvama mogu pomoći raseljenima da pripreme potrebnu dokumentaciju i dovrše postupke za dobivanje rodni listova i drugih oblika osobne identifikacije.

Potaknuti države da se pridržavaju svojih obveza prema Konvenciji o pravima djeteta kada se bave svim maloljetnim migrantima i preporučiti [... da] (c.) usvoje politike koje zahtijevaju registraciju svih rođenih, omogućujući svakom novorođenčetu potvrdu o rođenju.⁴⁴

ISPRAVNO I TRANSPARENTNO UPRAVLJANJE

76 Sredstva dodijeljena za potporu interno raseljenim osobama ponekad se preusmjeravaju ili iskrivljuju zbog korupcije ili lošeg upravljanja, tako da ne dosežu predviđene korisnike.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

⁴⁴ 20AP, 8.

69 Zagovarati da države omoguće redovan pristup obrazovanju i pružanju medicinskih usluga raseljenim osobama koje žive među lokalnim stanovništvom, osiguravajući da se te usluge pružaju i interno raseljenim osobama i lokalnom stanovništvu.

Vidimo da svaki čovjek ima pravo na život, na tijelo integriteta i na sredstva koja su prikladna za pravilan razvoj života; to su prije svega hrana, odjeća, sklonište, odmor, medicinska njega i na kraju, potrebne socijalne usluge.⁴²

70 Tražiti od pastoralnih službenika Crkve da identificiraju i dopru do interno raseljenih osoba koja žive u improviziranim skloništima kako bi im se pružila pomoć i zaštita, potičući ih da presele u alternativni, opremljeni smještaj tamo gdje je to dostupno.

Pred ljudima smo koji su pokušali pobjeći od neizdržive sudbine, da bi na kraju živjeli u improviziranom smještaju, i još uvijek se nalaze u velikoj potrebi. I oni su ljudska bića, naša braća i sestre, čija djeca imaju pravo na ista legitimna očekivanja sreće kao i druga djeca.⁴³

71 Zagovarati sudjelovanje i uključivanje interno raseljenih osoba u provedbene strategije koje identificiraju moguća održiva i trajna rješenja za smanjenje pojave i utjecaja raseljavanja te koji osiguravaju da interno raseljene osobe sudjeluju u lokalnim gospodarstvima i doprinose ekonomskom rastu.

72 Zagovarati pristup programima socijalne potpore i pogodnostima koje se mogu prenositi među različitim regijama u istoj nacionalnoj državi, tako da interno raseljene osobe i dalje dobivaju potporu države u skladu sa svojim građanskim pravima.

33 Pozvati nadležna tijela da interno raseljenim osobama smještenim u privremenim kampovima osiguraju pristup osnovnim uslugama i dostojanstvene životne uvjete. Interno raseljenim zajednicama bi čak i tijekom izvanrednih situacija trebala biti osigurana tranzicijska pravda.

Pred ljudima smo koji su pokušali pobjeći od neizdržive sudbine, da bi na kraju živjeli u improviziranom smještaju, i još uvijek se nalaze u velikoj potrebi. I oni su ljudska bića, naša braća i sestre, čija djeca imaju pravo na ista legitimna očekivanja sreće kao i druga djeca.¹⁷

34 U zajednicama interno raseljenih osoba njegovati nadu u trajna rješenja, s ciljem prevencije očajavanja, fatalizma i malodušnosti, istovremeno vodeći računa da se ne potiču lažna očekivanja.

Primiti ih, pokazati suosjećanje, pravedno se odnositi prema njima, samo je nekoliko jednostavnih koraka koji im pružaju nadu u budućnost.¹⁸

⁴² PT, 11.

⁴³ WCR, 119.

¹⁷ WCR, 119

¹⁸ WCR, Presentacija

ZAŠTITITI

MEĐUNARODNA ZAŠTITA INTERNO RASELJENIH OSOBA

35 Pojam „interno raseljena osoba“ više je opisne, nego pravne naravi.¹⁹ Iako su interno raseljene osobe često raseljene iz istih razloga kao i izbjeglice te imaju sličnu potrebu za zaštitom, prema međunarodnom pravu nemaju ista prava ili pravni status kao izbjeglice. Umjesto toga, primarnu odgovornost za njihovu zaštitu snose nacionalna tijela koja ponekad nisu voljna ili nisu u stanju zadovoljiti njihovu potrebu za zaštitom. Iz tog je razloga ključno da međunarodna zajednica potraži konstruktivne načine kako bi ojačala i podržala tu odgovornost, poštujući pritom nacionalni suverenitet.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

36 Zalagati se za jasno upravljanje i propise u svrhu zaštite interno raseljenih osoba na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Potrebno je razviti jasniji sustav odgovornosti prema interno raseljenim osobama [...]. Učinkovita zaštita zahtijevat će ne samo veću dostupnost ljudskih i finansijskih resursa nego i veću institucionalnu potporu i jasnije upravljanje.²⁰

37 Zauzimati se da se međunarodna zajednica učinkovito angažira za poboljšanje zaštite interno raseljenih osoba u cijelom svijetu, nadzirući provedbu postojećih međunarodnih instrumenata i učinkovito

¹⁹ UNHCR, *Priručnik za zaštitu interno raseljenih osoba*, 2008

²⁰ WCR, 69

PROMICATI

PREMA EKONOMSKOJ UKLJUČENOSTI

66 Iako bi već trebali uživati sva prava državljana u svojim su zemljama pripadnici raseljenih zajednica često isključeni od punog ekonomskog i socijalnog sudjelovanja.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

67 Promicati stvaranje i usvajanje odgovarajućih alata i metoda koje bi omogućile svim zainteresiranim organizacijama da pošteno procjene potrebe interno raseljenih osoba.

Odgovarajući na božansku zapovijed i uvažavajući njihove duhovne i pastoralne potrebe, Crkva ne samo da promiče ljudsko dostojanstvo svake ljudske osobe, nego također naviješta Evanđelje ljubavi i mira u situacijama prisilne migracije.⁴⁰

68 Uspostaviti financirane programe i volontere za promicanje sudjelovanja interno raseljenih osoba u ekonomskom i društvenom životu u kontekstu izvan početne nužde, primjerice olakšavanjem pristupa tržištu rada i sredstvima za život.

Pomoć ili "prva dobrodošlica" od najveće su važnosti [...] Ali također su važni i događaji dobrodošlice u njihovom punom smislu, koji imaju za cilj progresivnu integraciju i samodostatnost.⁴¹

⁴⁰ WCR, Prezentacija

⁴¹ EMCC, 43

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

63 Raditi na pomirenju, uzajamnom prihvaćanju i poštivanju između etničkih ili plemenskih skupina, promičući ozdravljenje pamćenja, ponovno učenje komunikacije i usvajanje nenasilnog načina života.

U svjetlu vjere i solidarnost nastoji nadići samu sebe, poprimiti specifičnu kršćansku dimenziju potpune besplatnosti, opraštanja i pomirenja.³⁷

64 Potaknuti vodstvo Crkve da se uključi u jednostavne, ali učinkovite javne geste za mir, poput pozivanja svih strana na zajedničku molitvu.

Put je molitva, poniznost i ljubav. Hodajući zajedno, radeći nešto zajedno za druge i za naš zajednički dom, ponovno otkrijmo, u srcu našeg katoliciteta, drevni značaj koji se pripisivao Rimskoj stolici, pozvanj da 'predsjeda nad čitavom zajednicom u ljubavi'.³⁸

65 Osigurati obrazovanje za mir pastoralnim djelatnicima i kršćanskim zajednicama, o potrebi Crkve da ostane poštena i gradi mostove u situaciji unutarnjeg sukoba.

Obrazovanje za mir postaje imperativ u našem trenutnom kontekstu, koji karakteriziraju gubici ljudskih života, uništavanje domova, imovine i infrastrukture, imigracijska i izbjeglička kriza, utjecaj na okoliš, traumatizacija cijelih generacija i uporaba ograničenih resursa za povećanje zaliha oružja na štetu obrazovanja i razvoja.³⁹

³⁷ SRS, 40.

³⁸ Franjo, Obraćanje istočno-katoličkom biskupima Europe, 14. rujna 2019.

³⁹ EFP, preambula

intervenirajući tamo gdje države nisu u mogućnosti ili ih ne žele zaštititi, uz puno poštivanje načela supsidijarnosti.

38 Zagovarati interno raseljene osobe kako bi mogle uživati svoja građanska prava, kao i svoja temeljna ljudska prava, uključujući pozivanje država da podrže instrumente međunarodnog ljudskog prava i humanitarnog prava te da jamče sigurnost i dobrobit svih onih koji su pod njihovom nadležnosti. To zahtijeva odgovarajuće zakone i politike o internom raseljavanju, u skladu s dostojanstvom ljudske osobe.

Zaštita ljudskih prava interno raseljenih osoba zahtijeva usvajanje posebnih i odgovarajućih pravnih instrumenata i mehanizama koordinacije od strane međunarodne zajednice, čije se legitimne intervencije ne mogu smatrati kršenjem nacionalnog suvereniteta.²¹

POSEBNA PAŽNJA PREMA OSOBAMA U SITUACIJAMA RANJIVOSTI

39 Pomoć i programi za interno raseljene osobe rijetko daju posebnu pozornost najugroženijima, uključujući one koji su pobjegli od oružanih sukoba, razdvojenju djecu ili onu bez pratnje, djecu vojnike, zlostavljane žene i djecu, osobe s invaliditetom i članove diskriminiranih etničkih skupina.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

40 Zalagati se za razvoj i provedbu programa i politika rehabilitacije interno raseljenih osoba, posebice maloljetnika koji nose psihološke traume i tjelesne ozljede iz oružanih sukoba, i to kroz pristup obrazovanju kao obliku zaštite i sredstvu za izgradnju njihovoga života i života njihovih obitelji.

²¹ RCS, 21

Veliki postotak izbjeglica čine djeca koja su najteže pogođena traumom doživljenom tijekom njihovoga razvoja; ozbiljno je ugrožena njihova fizička, psihološka i duhovna ravnoteža.²²

41 Zagovarati politike koje štite obitelj i koje sprječavaju razdvajanje obitelji u svim fazama internog raseljavanja, uključujući politike koje promiču spajanje obitelji, posebno u slučaju djece bez pratnje i razdvojene djece.

Obitelji bi trebale uživati osobnu i obiteljsku privatnost, kao i mogućnost ponovnog ujedinjenja.²³

42 Zauzimati se da nadležna tijela izravno primjenjuju načelo najboljeg interesa djeteta u svim fazama internoga raseljavanja, kao i prilikom povratka i/ili integracije djece i maloljetnika.

Poticati države da pri donošenju domaćih zakona poštuju obveze prema Konvenciji o pravima djeteta (CRC) kako bi posvetili pažnju situaciji ranjivosti u kojoj se nalaze djeca bez pratnje ili maloljetnici odvojeni od svoje obitelji.²⁴

43 Zalagati se da države provode zakone protiv novačenja djece vojnika te da osiguraju programe liječenja i reintegracije za djecu zahvaćenu sukobima, s posebnom pažnjom prema djeci vojnicima.

Djeca vojnici (dječaci i djevojčice) moraju biti dio programa razoružanja, demobilizacije i reintegracije nakon sukoba kako bi im se osigurala autentična integracija.²⁵

²² RCS, 28

²³ WCR, 61

²⁴ 20AP, 7

²⁵ WCR, 75

Službenicima različitih religija mora se omogućiti puna sloboda susreta s izbjeglicama i pružanje odgovarajuće pomoći.

ZAŠTITA HUMANITARNIH DJELATNIKA

59 Humanitarnim djelatnicima koji rade kao podrška raseljenima, posebno u kampovima, često nedostaje zaštita i ponekad su izloženi riziku, kako od neprijateljskih nacionalnih vlada, tako i od situacija sukoba i općeg nasilja.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

60 Zagovarati kod međunarodnih organizacija i nacionalnih vlada potpunu i učinkovitu zaštitu svih humanitarnih djelatnika koji pomažu interno raseljenim osobama.

61 Osigurati da pastoralni službenici i volonteri koji pomažu interno raseljenim osobama budu na odgovarajući način obučeni, pripremljeni i podržani. Tema koju treba uključiti je zaštita maloljetnika i odraslih u posebno osjetljivim situacijama. Pripremni tečajevi prije misija neophodni su u svim katoličkim organizacijama.

Situacija ljudi u prisilnoj migraciji poziva svećenike, đakone, redovnike i laike da se na odgovarajući način pripreme za ovaj specifični apostolat.³⁶

NERIJEŠENI ETNIČKI SUKOBI

62 Etnički ili plemenski sukobi mogu prouzročiti unutarnje raseljavanje, a Crkva nije uvijek proaktivno radila na njihovom rješavanju osuđujući nepravde i promičući pomirenje i mir.

³⁶ WCR, 97.

narodne organizacije. Pastoralnim i humanitarnim radnicima ponekad je onemogućen ulazak u kampove, čime su interno raseljene osobe uskraćene za socijalnu pomoć i pastoralnu skrb.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

55 Zagovarati kampove koji će se nalaziti na sigurnim područjima.

Kampovi, kao nužne, iako ne i idealne, strukture za početni prihvata, trebali bi biti smješteni na mjestima što je dalje moguće od oružanih sukoba, zaštićeni od mogućih napada.³³

56 Zagovarati poboljšane sigurnosne uvjete u kampovima za interno raseljene osobe, kao i uvjete koji potiču njihove stanovnike da postanu protagonisti u poboljšanju vlastite sigurnosti i sigurnosti svojih vršnjaka.

Stanovnike također treba zaštititi od različitih oblika moralnog i fizičkog nasilja.³⁴

57 Zagovarati jednaku zaštitu, pružanje usluga i pristup socijalnoj skrbi lokalnim zajednicama i interno raseljenim osobama u obližnjim kampovima, kako bi se izbjeglo stvaranje podjela i napetosti.

Promicanjem i poštivanjem ljudskih prava migranata i njihovog dostojanstva, osigurava se potpuno poštivanje svih prava i dostojanstva u društvu.³⁵

58 Zagovarati kod međunarodnih organizacija i nacionalnih vlada da katoličkim i drugim vjerskim službenicima bude omogućen pristup kampovima za interno raseljene osobe te pružanje socijalne pomoći i pastoralne skrbi, aktivno i u potpunosti, poštujući vjeroispovijest raseljenih ljudi.

33 RCS, 15.

34 RCS, 15.

35 AP20, II.

44 Promicati kampanje podizanja svijesti i obrazovne kampanje kako bi se izbjeglo zlostavljanje interno raseljenih žena i djece, te se zauzimati da vlasti na odgovarajući način primjenjuju zakon u suočavanju s tim zločinima.

One koji seksualno izrabljuju žene treba upozoriti i educirati o nanesej šteti. Potrebno je znanje o motivima njihovog ponašanja kako bi se riješio problem zlostavljanja žena.²⁶

45 Zalagati se da države osiguraju posebne mjere i zaštitu interno raseljenih osoba s invaliditetom, kako bi im se zajamčila sigurnost i potaknulo njihovo puno sudjelovanje u društvima domaćinima.

Poticati države na usvajanje politika i praksi kojima će se migrantima, tražiteljima azila i izbjeglicama s invaliditetom pružiti jednake mogućnosti koje su na raspolaganju njihovim građanima s invaliditetom.²⁷

46 Zalagati se da države provode međunarodne zakone protiv diskriminacije interno raseljenih osoba na temelju njihove etničke pripadnosti, nudeći jednake usluge svim etničkim skupinama na svom teritoriju. Tamo gdje države same uzrokuju masovno raseljavanje ljudi na temelju etničke pripadnosti, voditi kampanju protiv takve diskriminacije i zalagati se da te države ponude odštetu raseljenim etničkim skupinama.

Problem izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba može se riješiti samo ako postoje uvjeti za istinsko pomirenje. To znači pomirenje među narodima, među raznim dijelovima nacionalne zajednice, unutar svake etničke skupine i između etničkih skupina.²⁸

26 WCR, 73

27 20AP, 15

28 WCR, 122

INTERNO RASELJENE OSOBE KAO ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA

47 Povećava se broj slučajeva trgovanja ljudima u kojima su žrtve interno raseljene osobe u različitim fazama raseljavanja.

Kako bi odgovorila na taj izazov, Katolička je Crkva pozvana:

48 Pružiti interno raseljenim osobama relevantne informacije, potrebne kako ne bi pali u ruke trgovaca ljudima, posebno ako razmišljaju o migraciji ili traženju zaštite u drugim državama.

Relevantne informacije uključuju prevenciju, identifikaciju i kazneni progon trgovanja ljudima; rizike, oblike i posljedice trgovine ljudima; te primjenjive međunarodne i nacionalne zakone.²⁹

49 Ponuditi programe obrazovanja i osposobljavanja interno raseljenih osoba i zajednica koje ih primaju kako bi ih se ojačalo u prevenciji, zaštiti i kaznenom progonu trgovanja ljudima.

Na razini zajednice trebali bi se ponuditi posebni programi obrazovanja i samoobrazovanja usmjereni na jačanje kapaciteta za prevenciju, zaštitu, kazneni progon i partnerstvo.³⁰

50 Zauzimati se za interno raseljene osobe koje su bile žrtve trgovanja ljudima kako bi im se pružila mogućnost integracije u društvo koje ih je primilo, štiteći ih od ponovne trgovine.

Države bi trebale uspostaviti ili poboljšati programe i mehanizme za zaštitu, rehabilitaciju i reintegraciju žr-

²⁹ POHT, 24

³⁰ POHT, 24

tava, dodjeljujući im financijska sredstva zaplijenjena od trgovaca ljudima.³¹

INTERNO RASELJENE OSOBE U URBANIM PODRUČJIMA

51 Interno raseljene osobe koje žive u urbanim područjima često su odbačene u periferne i siromašne četvrti, gdje žive u nepovoljnijim uvjetima u usporedbi s ostalim lokalnim stanovništvom.

Kao odgovor na ovaj izazov, Katolička je crkva pozvana:

52 Doprijeti do interno raseljenih osoba u svim urbanim periferijama i siromašnim četvrtima, s ciljem promicanja ljudskog razvoja sviju kroz pružanje socijalne pomoći i duhovne skrbi.

U 'urbanim' će područjima njihova situacija postati složenija. Žive među lokalnim stanovništvom, s kojim se moraju natjecati za zaposlenje, socijalne i druge infrastrukturne usluge. Pristup obrazovanju i medicinskim uslugama može postati otežan zbog financijskih ograničenja.³²

53 Pružiti konkretnu potporu i pastoralnu skrb rodbini ili članovima obitelji koji su interno raseljene osobe dočekali u vlastitim domovima, prihvaćajući financijska opterećenja i druge financijske rizike.

INTERNO RASELJENE OSOBE U KAMPOVIMA

54 Interno raseljene osobe se često suočavaju s poteškoćama i nedostatkom zaštite u kampovima, čak i u onima koje vode među-

³¹ POHT, 42

³² WCR, 47.